

J 29B TUNNAN STYRT 2.FEBRUAR 1956 I NORDSJÆLLAND,

- FLERE BRIKKER TIL MOSAIKKEN

Af Bjørn Hartmann-Madsen, Major i Flyvevåbnet

FORORD

I artiklen i Flyvehistorisk Tidsskrift nr. 1, marts 2010 (s. 10-16) om hændelsen kunne læses, at der i Frederiksborg Amts Avis reportager havde været billeder af vraget og nedstyrtningstedet. Billederne var taget af Torluf Bruun, der måtte formodes at have været freelance fotograf, eftersom avisen ikke havde fotos eller negativer i sit arkiv. Læserne måtte derfor – beklageligt nok – nøjes med en beskrivelse af, hvad billederne viste.

Den 24. juni i år ved ca. 20-tiden modtog jeg en telefonopringning. En herre præsenterede sig som, nu pensioneret Luftfartsinspektør, Harding Lange fra Kastrup. Han havde på biblioteket læst beretningen om Tunnans styrt i Nordsjælland og han havde nogle oplysninger, som han gerne ville fortælle om, hvis det havde interesse. Harding Lange fortalte, at han – som oversergent og tekniker i eskadrille 722 på Flyvestation Værløse – havde deltaget i bjærgningen af flyvraket på markerne i Alme, nord for Græsted. Lange tilføjede, at han også havde en række billeder fra nedstyrtningstedet!

Det lød næsten for godt til at være sandt, at der her 54 år efter hændelsen skulle dukke et vidne op, men det var rigtigt nok.

Nu kunne der så lægges nogle flere brikker til mosaikken og det aftaltes, at Lange skulle interviewes hurtigst muligt. I den forbindelse ville Lange så skrive en kort beretning og fremskaffe kopier af billederne fra bjærgningen af det nedstyrtede fly.

Interviewet, med Lange fandt sted den 26. august over et par kopper kaffe i hvilken forbindelse jeg modtog en kopi af Langes beretning og 6 fotos fra hændelsen.

HER FØLGER SÅ LANGES EGEN BERETNING:

”Supplerende informationer om flystyrtet med svensk J 29 ”Flyvende Tønde” i Nordsjælland”

*Af pensioneret luftfartsinspektør Harding
Anton Ettrup Lange*

”Undertegnede var på tidspunktet for flystyrtet ansat i Esk. 722 på Fsn. Værløse som oversergent /flytekniker og besætningsmedlem i Fireflygruppen)

Jeg husker det som en kold vinterdag med hæderligt flyvevejr. Ved middagstid kom eskadrillechef kaptajn Erik Møller (senere major og chef for Fsn Bornholm) kørende fra messen og bad om hurtigt klargøring af 2 Harvard for eftersøgning af nedstyrtet svensk J29 i Nordsjælland.

Kaptajn Møller med tekniker i bagsædet var kort tid efter i luften med kursus mod nord og lidt senere afgik Harvard nr. 2 med pilot og flytekniker. Ud på eftermiddagen vendte flyene tilbage og det kunne fortælles at flyvraket af J29eren hurtigt blev lokaliseret ved

Alme, men piloten blev ikke observeret fra luften.

Næste dag deltog jeg ved Tegners museum i eftersøgningen af faldskærmens udløserhåndtag, som ikke blev fundet ved den dræbte pilot. Eftersøgningen var resultatløs.

Et par dage senere afgik 6 flyteknikere fra Esk. 722 under ledelse af teknisk chef løjtnant Benny Rasmussen (senere kaptajn) samt stationens store kranvogn mod havaristedet for at assistere et hold svenske fra Flygflotiljen på Ängelholm med at bjærge vraket.

På turen gennem Hillerød påkørte kranvognen en gangbro ved fabrikken ”Nordsten”, der skete ingen skader men gav en mindre forsinkelse.

I Græsted gjorde vi holdt ved købmanden og købte en kasse øl, det var koldt så vi måtte have noget at styrke os på, den gjorde også lykke hos svenskerne.

I løbet af dagen fik vi læsset vragesterne på de svenske lastvogne og Benny Rasmussen og undertegnede fulgte med til Helsingør hvor vi tog afsked med vore svenske kolleger over en kop kaffe på jernbanestationen.”

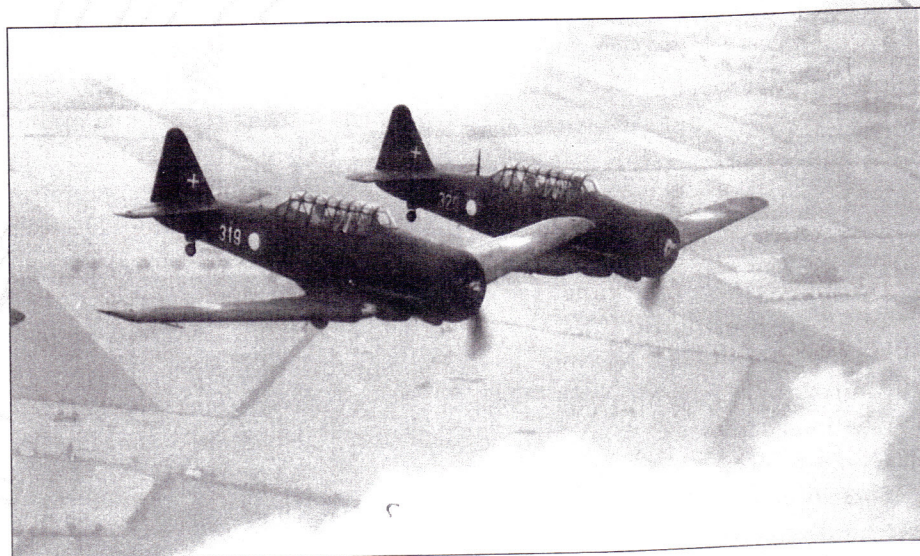
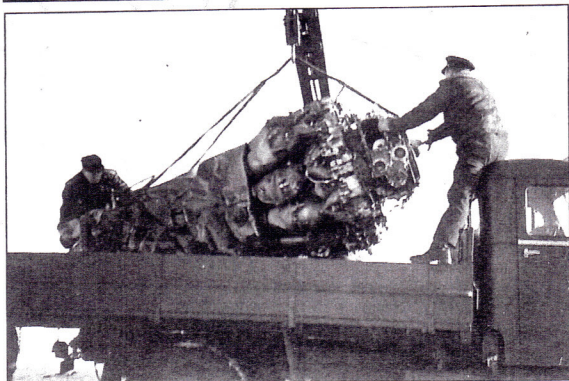
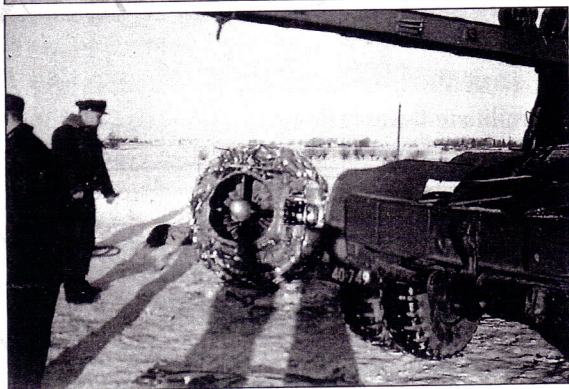
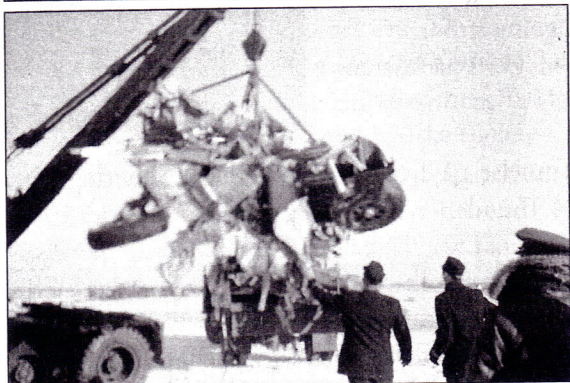

Foto: Flyvevåbnets historiske samling

NOGLE SUPPLERENDE BEMÆRKNINGER:

Harding Lange kunne i samtalen supplerende oplyse, at man havde kunnet se på nedslaget, at flyet havde ramt jorden for derefter at hoppe og gå i luften igen inden endeligt nedslag. Vingerne havde været nogenlunde intakte. Bjærgningen af vraket og motoren havde taget det meste af dagen.

Om ESK 722 fortalte Lange, at eskadrillen havde bestået af 3 grupper: Harvard-gruppen, Fireflygruppen og Spitfire-gruppen [sidste Spitfires udgik af aktiv tjeneste 1.juni 1955.] Note 1

Den i Langes beretning omtalte Kaptajn, senere Major, Erik Møller var chef for Flyvestation Bornholm (radarstation, varsling) (1955)1956 – 1963 og chef for Flyvestation Skovhuse (ligeledes radarstation, kontrol & varsling) 1964 – 1967. Note 2.

Billederne 1-5 viser vraket og bjærgningen af midtersektionen (med hovedhjulene), halepartiet og motoren.

Det danske bjærgningshold fra FSN VÆR. bestod af: Math Skov, Math Joe Carlsen, Oversergent Palle R. Christensen, Fenrik (senere premierløjtnant) T. O. Braunstein, en tekniker, (navn ukendt) og Løjtnant Benny Rasmussen. Note 3.

Kilder:

Beretning & fotos: Luftfartsinspektør Harding Lange.
Litteratur (noter):

1. "Flyvestation Værløse 1934 – 1984 – en flyveplads og dens fly", FSNVÆR/TINBOX 1984.
2. "Historien om Flyvevåbnet" Hans A. Schrøder, 1990.
3. "Håndbog for Flyvevåbnet" 1970 - 1971.

